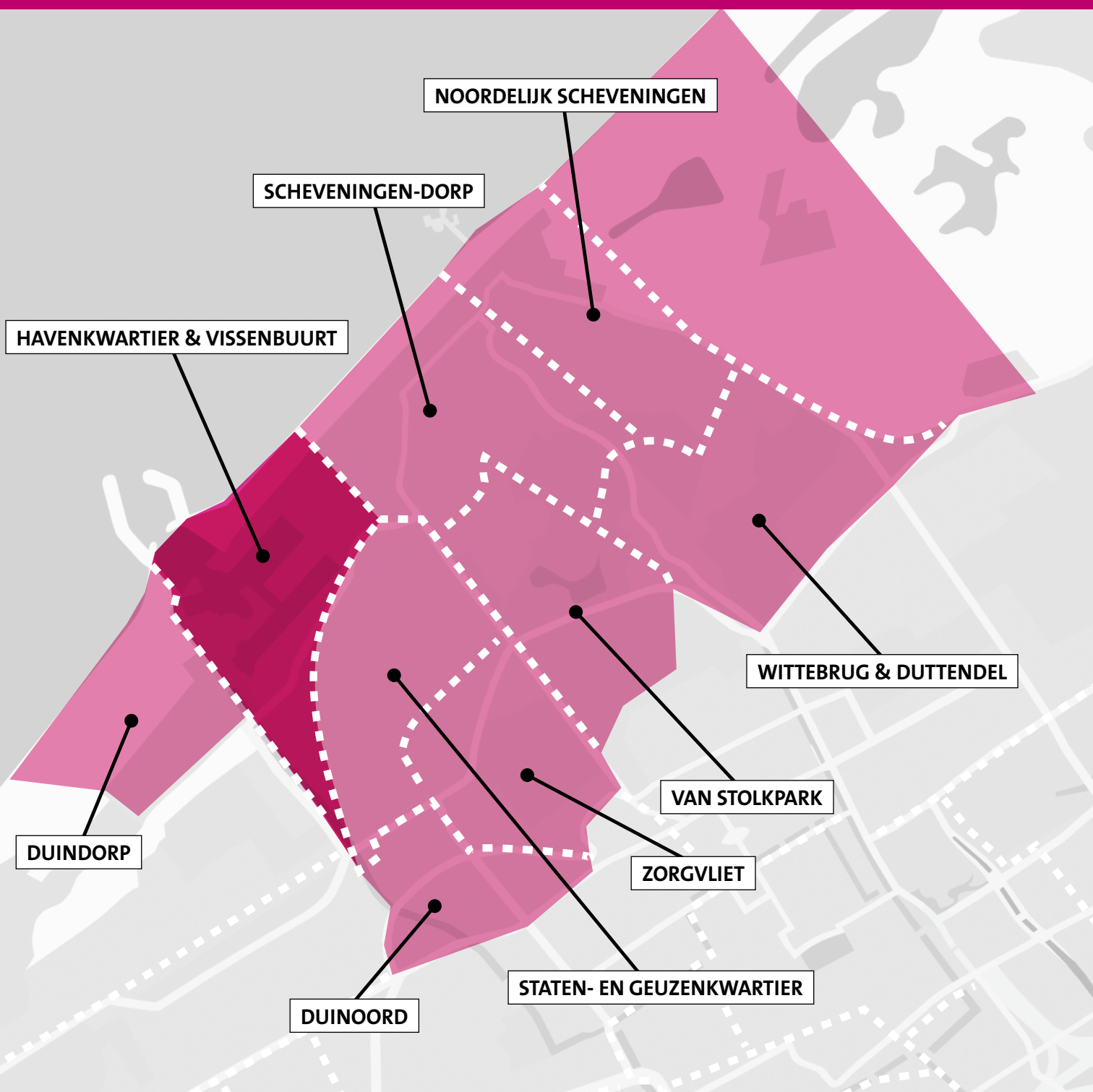

Den Haag

Wijkprogramma 2016-2019

Stadsdeel Scheveningen

Havenkwartier en Vissenbuurt

Voorwoord

Beste inwoners, ondernemers en partners uit het stadsdeel Scheveningen. Voor u ligt het wijkprogramma Havenkwartier en Vissenbuurt voor de jaren 2016 tot en met 2019. In het Coalitieakkoord 'Vertrouwen op Haagse Kracht' is opgenomen dat gemeente Den Haag in staat is om maatwerk te leveren door gebiedsgericht te werken.

De wijkprogramma's bevatten maatregelen op diverse terreinen, waarbij het uitgangspunt is dat we aansluiten bij wat de wijken echt nodig hebben. In het wijkprogramma is geen regulier werk opgenomen, maar het gaat om extra maatwerk voor op het sociaal-economisch terrein.

Scheveningen is een omvangrijk stadsdeel met wel tien verschillende wijken. In de wijkprogramma's vindt u informatie over negen van die wijken. De tiende wijk, Oostduinen, heeft slechts twee inwoners en is daarom voor dit plan buiten beschouwing gelaten.

Het stadsdeel Scheveningen heeft een enorme diversiteit aan inwoners, groen, bebouwing en functies. Binnen het stadsdeel wonen momenteel ruim 55.700 mensen. Er wonen mensen van wie de voorouders al eeuwenlang óp Scheveningen hebben gewoond, maar ook de zogenaamde 'expats' die pas sinds enkele jaren in Scheveningen verblijven.

Scheveningen heeft een haven en heeft een cultuur die sterk is verbonden met de zee, de visserij en het strand. Het stadsdeel Scheveningen is groen met bossen en parken en huist vele ambassades. Jaarlijks komen miljoenen toeristen voor een bezoek aan het strand en de badplaats.

Om in het stadsdeel alles schoon, heel en veilig te houden, werken vele mensen dag en nacht aan het op peil houden van de openbare ruimte.

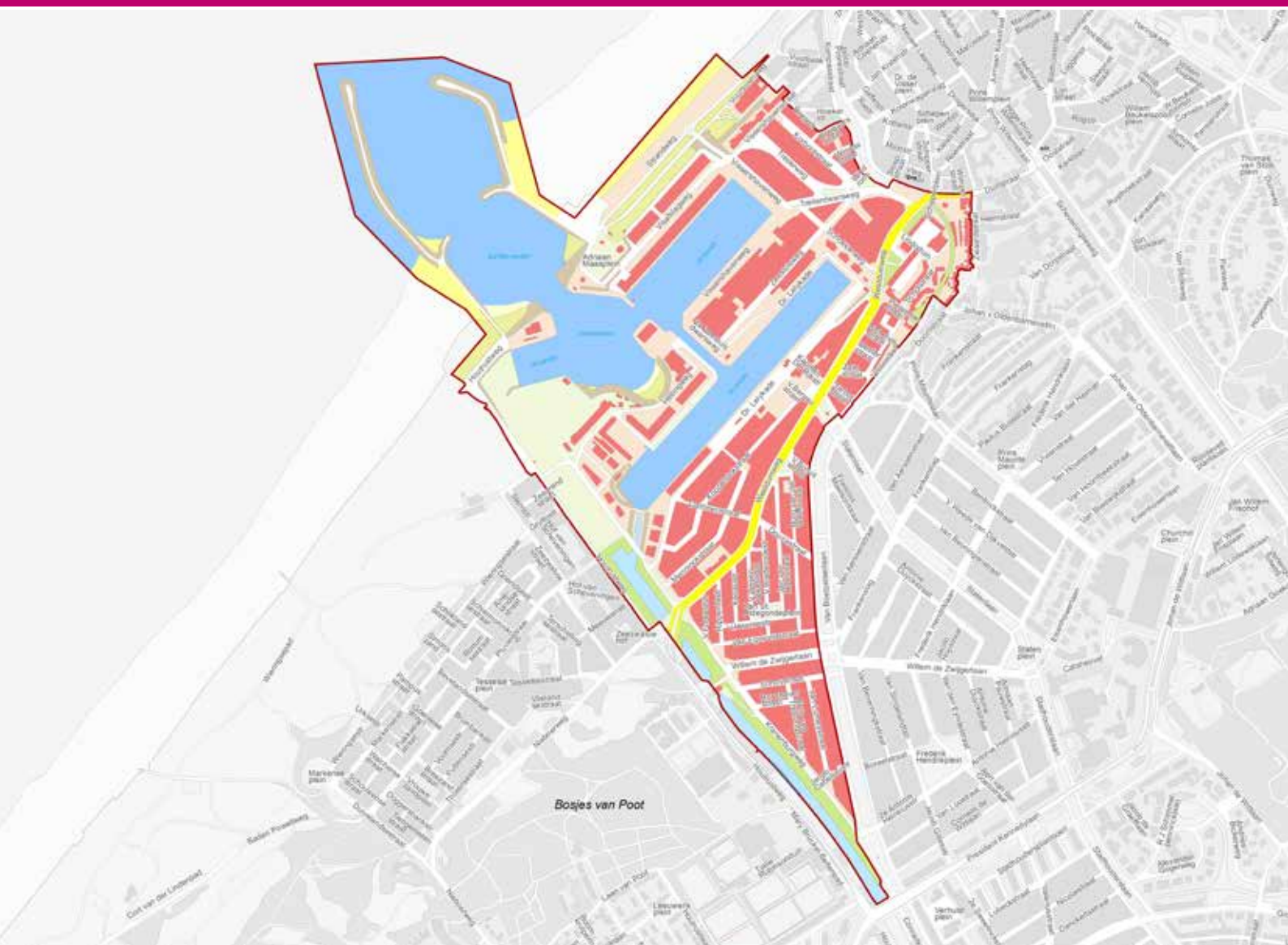
Aan de partners van Scheveningen is gevraagd om mee te praten over verschillende thema's zoals Wonen, Sociale Cohesie en Leefbaarheid in de Scheveningse wijken, waarbij opvallende verschillen in de Maatschappelijke Index te zien zijn. Daarnaast is gevraagd om nog ontbrekende uitdagingen te benoemen. Aan de hand hiervan zijn de wijkprogramma's 2016 - 2019 opgesteld.

Als stadsdeelwethouder van dit levendige stadsdeel presenteer ik u graag de wijkprogramma's voor de komende jaren. Dank aan allen die hierin hebben meegedacht! Ik hoop de komende jaren samen met u verder te werken aan het woon- en werkplezier in dit unieke stukje Den Haag.

Karsten Klein
Stadsdeelwethouder Scheveningen

Stadsdeel Scheveningen

Havenkwartier en Vissenbuurt

Stadsdeel Scheveningen

Havenkwartier en Vissenbuurt

Inhoud

Inleiding	5
1. Karakter van het gebied	6
2. Opvallende cijfers en ervaringen	6
3. Prioriteiten	7
4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019	8
5. Activiteiten 2016	10

Inleiding

Elke wijk een eigen wijkprogramma

Dit jaar werken de stadsdelen voor het eerst met wijkprogramma's. De gemeente wil de bewoners en ondernemers meer op maat bedienen door de wijken centraal te stellen. Elke wijk heeft zijn eigen karakter en krijgt zijn eigen programma.

Wat vinden we belangrijk en wat willen we?

In het wijkprogramma staat wat bewoners, ondernemers, partners en de gemeente belangrijk vinden voor het gebied (prioriteiten) en wat we samen in de komende vier jaar willen realiseren op het gebied van jeugd en onderwijs, wonen, bedrijvigheid, leefbaarheid en veiligheid, werk en inkomen, opvoeding en zorg, sociale cohesie en buurtwaardering.

Samen met bewoners, ondernemers en andere partijen

Uitgangspunt om de doelen te bereiken is samenwerking van de gemeente met bewoners, ondernemers, welzijnswerk, politie en andere partijen in het gebied. De eigen kracht van bewoners en ondernemers staat centraal.

In dit programma is niet al het reguliere werk (beleid en projecten) opgenomen, maar gaat het vooral om specifieke aandachtspunten waarop de komende tijd extra acties en inzet nodig zijn en die volgens belanghebbenden in de wijk ('Haagse Kracht') het verschil kunnen maken in de komende jaren.

Van prioriteiten naar activiteiten

Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de wijken hebben in juli en september 2015 met de gemeente besproken welke prioriteiten voor hun gebied gelden. De prioriteiten vormen de basis voor concrete activiteiten van het wijkprogramma die het stadsdeel tussen 2016 en 2019 uitvoert.

Het financiële kader van het wijkprogramma

In de wijkprogramma's wordt geen financiële paragraaf opgenomen voor projecten en activiteiten. Niet alles wat als prioriteit is aangegeven door bewoners en organisaties zal in het komend jaar kunnen worden uitgevoerd. Door de invoering van de wijkprogramma's neemt de beschikbare hoeveelheid middelen niet toe. Dat betekent dat soms binnen het budget geherprioriteerd moet worden. Sommige zaken kunnen alleen worden uitgevoerd indien daar budget voor kan worden vrijgemaakt. Dat vergt dan besluitvorming door college en Raad.

1. Karakter van het gebied

De wijk Havenkwartier en Vissenbuurt is een vooroorlogse wijk in het stadsdeel Scheveningen. De wijk ligt aan de Scheveningse Haven, tussen Duindorp en Scheveningen-Dorp. De komende jaren verandert het Havengebied ingrijpend. De ingrepen maken van het Havengebied een nog grotere economische motor dan nu al het geval is.

Er zijn 5.900 woningen. 62% is koopwoning, 19,6% is sociale huurwoning en 13,3% particuliere huurwoning.

De wijk heeft ongeveer 6.700 bewoners, van wie 19% tussen de 0 en 25 jaar, 53,7% tussen 25 en 64 jaar en 21,6% van 65 jaar of ouder. Bijna driekwart van de bewoners is van Nederlandse afkomst; 27,6% heeft een andere achtergrond (westers, Turks, Marokkaans, Surinaams en Antilliaans). Er zijn veel oorspronkelijke Scheveningers; die hebben een sterk onafhankelijkheidsgevoel, zijn sterk betrokken bij elkaar en voelen zich verbonden met de zee, haven en visserij.

2. Opvallende cijfers en ervaringen

Jeugd en onderwijs

In de wijk doet 57,4% van de bewoners aan sport. Dit percentage komt overeen met het Haags gemiddelde.

De Scheveningse kuststrook is uitgegroeid tot het mekka van de beachsporten in Nederland, met nationale trainingscentra voor beachvolleybal en zeilen. Daar ligt het Beachstadion, de evenementenlocatie voor verschillende beachsporten. In sporthal Lindoduin is een indoor trainingslocatie voor beachsporten. Het strand biedt ook volop ruimte en mogelijkheden voor individuele sporters als surfers en hardlopers. De vele voorzieningen en evenementen dragen bij aan het imago van Den Haag als sportstad aan zee.

Wonen

Het oude Norfolkterrein staat aan de vooravond van grootschalige veranderingen. Hier komen honderden nieuwe woningen met een eigentijds havenkarakter. Het gaat vooral om woningen in de huursector.

Bedrijvigheid

Scheveningen Haven biedt economische en toeristische kansen. Dat staat in de Agenda voor Scheveningen Haven. De nadruk ligt op het creëren van meer banen door meer bedrijvigheid op het gebied van zeevaart.

Leefbaarheid en veiligheid

Bewoners geven een rapportcijfer 7,6 voor de woonomgeving in hun wijk en voor buurtvoorzieningen een 8,0. Dat is beduidend hoger dan het Haags gemiddelde: 6,5.

Ze zijn iets meer dan gemiddeld in Den Haag tevreden over hun wijk: bewoners van het Havenkwartier geven een 3,7 voor hun wijk op een schaal van 0 (gunstig) tot 10 (ongunstig; verloederd); Den Haag als geheel geeft een 4.

Bewoners ervaren het Havenkwartier niet als onveilig. Er zijn relatief weinig geregistreerde misdrijven in de wijk.

Hondenpoep is in het Havenkwartier een grote ergernis.

Bewoners vragen aandacht voor de moeite die ze hebben om parkeerplaatsen te vinden, zowel voor auto's als voor fietsen. Verder zijn er zorgen over de verkeersafwikkeling, zoals bij de Van Bergenstraat en de Dr. Lelykade/oprit Schokkerweg. Met name de Westduinweg ervaren bewoners als knelpunt. Bewoners zien graag dat de haven levendiger wordt, bijvoorbeeld door bloembakken.

Daarnaast vinden de bewoners het belangrijk om de geschiedenis en identiteit van Scheveningen Haven te benadrukken in het Havenkwartier. Ze willen dat die zichtbaar wordt op straat en op die manier wordt doorgegeven aan een jongere generatie.

Werk en inkomen (armoede)

Het gemiddelde inkomen in Havenkwartier en Vissersbuurt van € 22.957 ligt onder het Haagse gemiddelde van € 23.300. Van de bewoners heeft 16% een inkomen lager dan 110% van het wettelijk sociaal minimum. De vraag naar schuldhulpverlening is hoog.

De werkloosheid is zeer laag. Het opleidingsniveau van de inwoners van het Havenkwartier is relatief hoog; 45% is hoog opgeleid.

Opvoeding en zorg

In het Havenkwartier zijn een paar gezinnen met veel problemen. Een aantal van die gezinnen krijgt inmiddels hulp.

Verder zijn er bewoners met een ongezonde leefstijl en bewoners die alcohol en drugs gebruiken.

Sociale cohesie

De sociale cohesie in het Havenkwartier is groot. Dat heeft positieve kanten: mensen kennen elkaar, zorgen voor elkaar en staan voor elkaar klaar.

Veel bewoners zijn tevreden met de bevolkingsamenstelling in de buurt.

De wijk heeft een basisschool, een wijkvereniging, een buurtcentrum en een Buurtinterventieteam, dat voorbereidingen treft om nieuwe leden te werven.

3. Prioriteiten

Meer betrokkenheid van bewoners

We zien graag dat bewoners meer betrokken zijn bij hun wijk. Dat geldt vooral voor gebieden als die rondom het Sint Aldegondeplein en Scholstraat.

Versterken werkgelegenheid Havengebied

De wijk was in het verleden afhankelijk van banen in en rond de haven. Er is onder jongeren nog steeds vraag naar opleidingen voor beroepen die met de haven te maken hebben (scheepvaart, visserij). Er moet dan ook meer bedrijvigheid komen op het gebied van zeevaart.

Bewoners beter betrekken bij ontwikkelingen Havenkwartier

We betrekken bewoners voortaan beter bij de ontwikkelingen in het havengebied. De bewonersorganisatie Havenkwartier heeft in de afgelopen jaren bij herhaling laten weten dat ze vindt dat de gemeente dat te weinig heeft gedaan.

Aanpak parkeerproblemen en verkeersoverlast

Verbeteren verkeersafwikkeling Westduinweg/Dr. Lelykade en omgeving.

Wijkbewoners ervaren de weinige parkeermogelijkheden en het drukke verkeer als knelpunten.

We bekijken die knelpunten en zorgen waar mogelijk voor aanpassingen.

Overlast hondenpoep

In Havenkwartier en Vissenbuurt zorgt hondenpoep voor overlast. We geven samen met de buurtbewoners voorlichting en laten hun zien welk gedrag gewenst is. Dat moet leiden tot vermindering van de overlast.

Boulevard en strand

Ook in de komende jaren letten we erop dat mensen zich houden aan de regels die gelden op het strand en de boulevard. Belangrijk is bijvoorbeeld dat ondernemers op het strand en de boulevard hun bedrijfsafval op de juiste manier opslaan en afvoeren.

Voor de start van het nieuwe strandseizoen in 2016 voeren we enkele in het oog springende herstelwerkzaamheden uit, waaronder die aan de zomerboulevard. We streven ernaar om zoveel mogelijk werkzaamheden op en rond het strand in één plan onder te brengen. Daarbij is ook steeds meer aandacht voor de effecten van het toenemende aantal activiteiten door het jaar heen op en rond het strand.

Wijkmanager voor Havenkwartier en Vissenbuurt

Gemeente en maatschappelijke partners, welzijns- en zorginstellingen, bewoners, vrijwilligers en politie in het stadsdeel en de wijk spannen zich in om van Havenkwartier en Vissenbuurt een mooiere wijk te maken. Maar er is meer nodig de komende jaren. Er zijn activiteiten nodig om de leefbaarheid en veiligheid te vergroten, om te zorgen dat bewoners zich meer bij elkaar en bij de wijk betrokken voelen en om problemen achter de voordeur te verminderen. Daarom komt er een wijkmanager voor Havenkwartier en Vissenbuurt. Die coördineert zulke activiteiten en zorgt ervoor dat ze worden uitgevoerd.

Deze wijkmanager werkt ook voor Duindorp, Scheveningen-Dorp en gebieden met woningen in de sociale huursector.

4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019

Meer betrokkenheid van bewoners

- De wijk(en)manager organiseert onder andere met jongeren uit de wijk een wijkentour, waarbij jongeren zelf de wijk laten zien. Als ze bezoekers verrassen met de authentieke (verborgen) plekken van de wijk, kan dat leiden tot een beter imago van de wijk.

Versterken werkgelegenheid Havengebied

- Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid kijkt samen met Dienst Stedelijke Ontwikkeling/Economie en Dienst Publiekszaken naar de mogelijkheden om de werkgelegenheid in de Haven te versterken. Er komt een onderzoek door onder anderen studenten.

Bewoners beter betrekken bij ontwikkelingen Havenkwartier

- De diverse afdelingen van de gemeente informeren wijkbewoners tijdig over ontwikkelingen in het Havenkwartier. Het is zaak om de wijkbewoners vóór de besluitvorming te betrekken.

Aanpak parkeerproblemen en verkeersoverlast

Verbeteren verkeersafwikkeling Westduinweg/Dr. Lelykade en omgeving

- Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Dienst Stadsbeheer onderzoeken de knelpunten op het gebied van parkeren en verkeersoverlast en zoeken mogelijkheden om die aan te pakken.

Aanpak overlast hondenpoep

- Dienst Stadsbeheer organiseert, in samenwerking met Dienst Publiekszaken, jaarlijks een actie om de bewoners bewust te maken van de overlast door hondenpoep en hen te motiveren deze overlast zelf te verminderen.

Verlevendigen Havengebied met bloembakken en geschiedenis op straat

- Bewoners willen het Havengebied verfraaien, bijvoorbeeld door bloembakken te plaatsen.
- Bewoners willen de geschiedenis van het gebied zichtbaar maken en doorgeven aan volgende generaties.

5. Activiteiten 2016

Thema	Benodigde inspanning	Activiteiten
<i>Jeugd en onderwijs</i>		
Opvoeding en zorg Sociale cohesie	<ul style="list-style-type: none"> Bewoners meer betrekken bij de wijk. 	De wijk(en)manager organiseert onder andere met jongeren uit de wijk een wijktour, waarbij jongeren zelf de wijk laten zien. Als ze bezoekers verrassen met de authentieke (verborgen) plekken van de wijk, kan dat leiden tot een beter imago van de wijk.
<i>Wonen</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Parkeerproblemen en verkeersoverlast aanpakken. Verkeersafwikkeling Westduinweg/ Dr. Lelykade en omgeving verbeteren. 	Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Dienst Stadsbeheer onderzoeken de knelpunten en zoeken naar mogelijkheden om de parkeerproblemen en verkeersoverlast aan te pakken.
<i>Bedrijvigheid</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Werkgelegenheid Havengebied versterken. Agenda Scheveningen Haven uitvoeren. 	Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid kijkt samen met Dienst Stedelijke Ontwikkeling/Economie en Dienst Publiekszaken naar de mogelijkheden om de werkgelegenheid in de Haven te versterken. Er komt een onderzoek door onder anderen studenten. Banen creëren door meer maritieme bedrijvigheid (watersport, visserij, havengebonden dienstverlening, off-shore-support, innovatie).
<i>Leefbaarheid en veiligheid</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Bewustwording, informatie en aanpakken overlast hondenpoep. Havengebied verlevendigen met bloembakken en geschiedenis (monumenten) op straat. Samen met bewonersorganisatie Havenkwartier. 	Dienst Stadsbeheer doet, in samenwerking met Dienst Publiekszaken, jaarlijks een actie om bewoners bewust te maken van de overlast door hondenpoep en hen te motiveren deze overlast zelf te laten verminderen.
<i>Werk en inkomen (armoede)</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Werkgelegenheid en Havengebied versterken en zorgen voor meer opleidingen. 	Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid kijkt samen met Dienst Stedelijke Ontwikkeling, afdeling Economie en Dienst Publiekszaken naar de mogelijkheden om de werkgelegenheid in de Haven te versterken. Er komt een onderzoek door onder anderen studenten.
<i>Buurtwaardering</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Bewoners beter betrekken bij ontwikkelingen⁹ Havenkwartier. 	De diverse afdelingen van de gemeente informeren wijkbewoners tijdig over ontwikkelingen in het Havenkwartier. Het is zaak om de wijkbewoners vóór de besluitvorming te betrekken.

